

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

**UPORABA, SOUPORABA
TER OPUŠČANJE TOBAČNIH IN
NIKOTINSKIH IZDELKOV
V SLOVENIJI**

**Izsledki Nacionalne raziskave
o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023**

UPORABA, SOUPORABA TER OPUŠČANJE TOBAČNIH IN NIKOTINSKIH IZDELKOV V SLOVENIJI

Izsledki Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023

Avtorji: Zala Jan, Helena Koprivnikar, Maruša Rehberger, Darja Lavtar

Oblikovanje: Andreja Frič

Izdajatelj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2024

Elektronska izdaja.

Publikacija je dostopna na spletni strani <https://nijz.si/>

Publikacija ni lekturirana.

Zaščita dokumenta

© 2024 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukija po delih ali v celoti na kakršenkoli način in v kateremkoli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorjev. Kršitve se sankcionirajo v skladu z avtorsko-pravno in kazensko zakonodajo.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 219204355

ISBN 978-961-7211-52-8 (PDF)

KAZALO

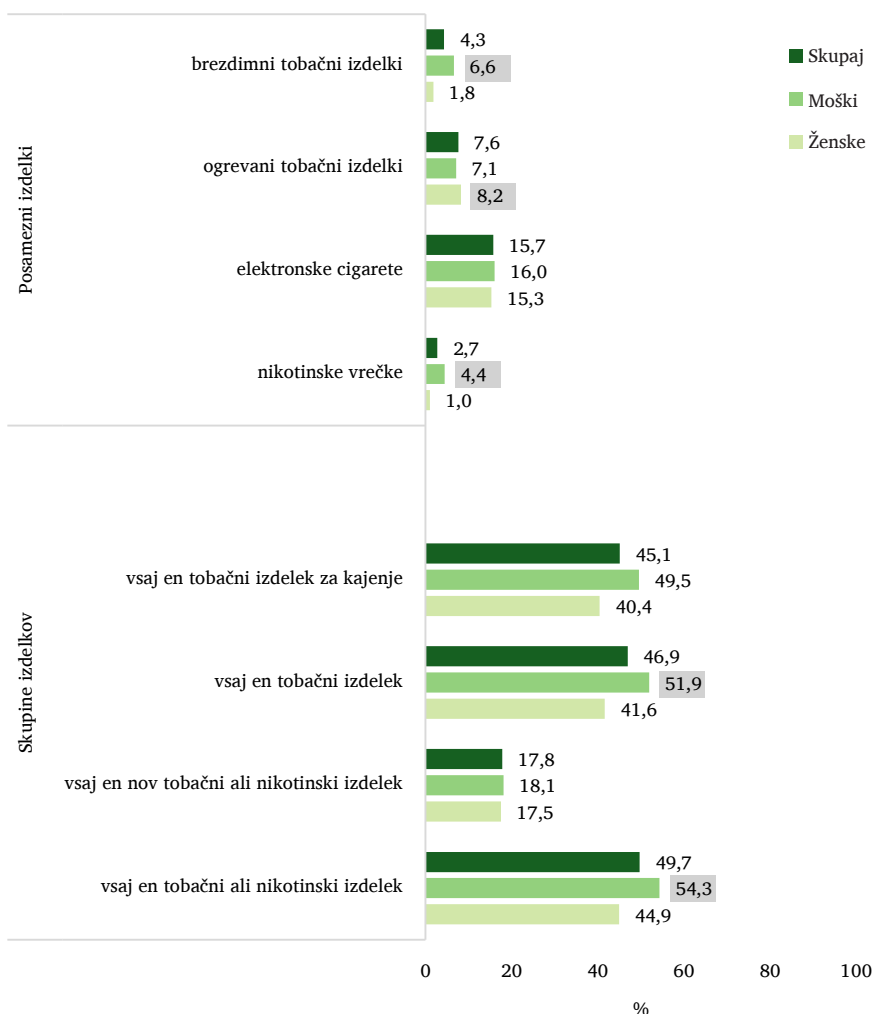
1. KLJUČNE UGOTOVITVE	5
2. UVOD V PUBLIKACIJO	11
3. OPIS RAZISKAVE IN METODOLOGIJE	12
3.1 Opis zasnove in poteka raziskave	12
3.2 Priprava podatkov za analizo	13
3.3 Metodologija analize	15
3.4 Uporabljene neodvisne spremenljivke	15
3.5 Uporabljene odvisne spremenljivke	15
4. SLOVARČEK NAJPOGOSTEJE UPORABLJENIH POJMOV	18
5. UPORABA TOBAČNIH IN NIKOTINSKIH IZDELKOV MED PREBIVALCI SLOVENIJE, STARIMI 15–74 LET	19
5.1 Kajenje vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (cigarete (tovarniške in/ali ročno zvite), cigare, cigarilosi, pipe tobaka in tobak za vodno pipo)	19
5.2 Kajenje cigaret (tovarniško izdelanih in/ali ročno zvitih)	20
5.3 Število dnevno pokajenih cigaret med rednimi kadilci	21
5.4 Kajenje drugih tobačnih izdelkov za kajenje (cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodno pipo)	23
5.5 Uporaba brezdimnih tobačnih izdelkov	24
5.6 Uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov	25
5.7 Uporaba elektronskih cigaret	26
5.8 Uporaba nikotinskih vrečk	27
5.9 Uporaba vsaj enega tobačnega izdelka (cigarete (tovarniško izdelane in/ali ročno zvite)), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobaka za vodne pipe, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki)	28
5.10 Uporaba vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka (elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke)	29
5.11 Uporaba vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka (cigarete (tovarniško izdelane/ročno zvite)), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodno pipo, brezdimni tobačni izdelki, elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke)	30

6. UPORABA OGREVANIH TOBAČNIH IZDELKOV, ELEKTRONSKIH CIGARET, NIKOTINSKIH VREČK IN BREZDIMNIH TOBAČNIH IZDELKOV GLEDE NA KADILSKI STATUS PREBIVALCEV SLOVENIJE, STARIH 15–74 LET	32
7. NAMERA ZA OPUSTITEV KAJENJA TOBAČNIH IZDELKOV MED PREBIVALCI SLOVENIJE, STARIMI 15–74 LET	33
8. LITERATURA	35
9. SEZNAM SLIK IN TABEL	36
Seznam slik	36
Seznam tabel	37

1. KLJUČNE UGOTOVITVE¹

Kajenje/uporaba različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov kadarkoli v življenju med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu

Kadarkoli v življenju je vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek kadila/uporabila nekaj manj kot polovica prebivalcev Slovenije, odstotek je višji med moškimi kot ženskami (Slika 1). Medtem ko je kadarkoli v življenju kadil tobačne izdelke ter uporabil brezdimne tobačne izdelke ali nikotinske vrečke višji odstotek moških, so ženske v višjem odstotku posegale po ogrevanih tobačnih izdelkih, pri uporabi elektronskih cigaret kadarkoli v življenju pa razlik med spoloma nismo zabeležili. Višji odstotki kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov kadarkoli v življenju beležimo prvenstveno v mlajših starostnih skupinah.

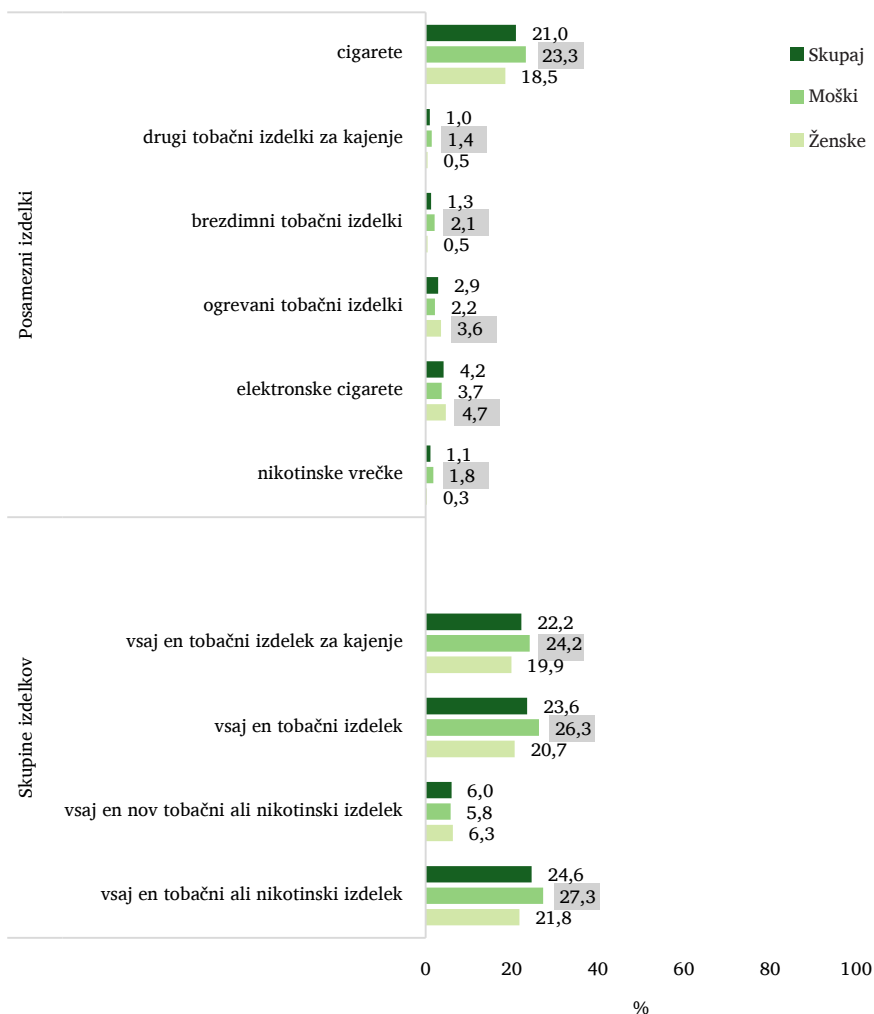
Obarvani odstotki označujejo, pri katerem spolu je odstotek statistično značilno višji.

Slika 1: Odstotki kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov kadarkoli v življenju med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu.

¹ Vse v besedilu izpostavljene razlike so statistično značilne.

Kajenje/uporaba različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu

Vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek kadi/uporablja skoraj četrtna prebivalcev Slovenije, delež je višji med moškimi (Slika 2). Med različnimi izdelki so najpogosteje uporabljane cigarete, sledijo jim elektronske cigarete. Cigarete, druge tobačne izdelke za kajenje, brezdimne tobačne izdelke in nikotinske vrečke uporablja višji odstotek moških, elektronske cigarete in ogrevane tobačne izdelke pa višji odstotek žensk.

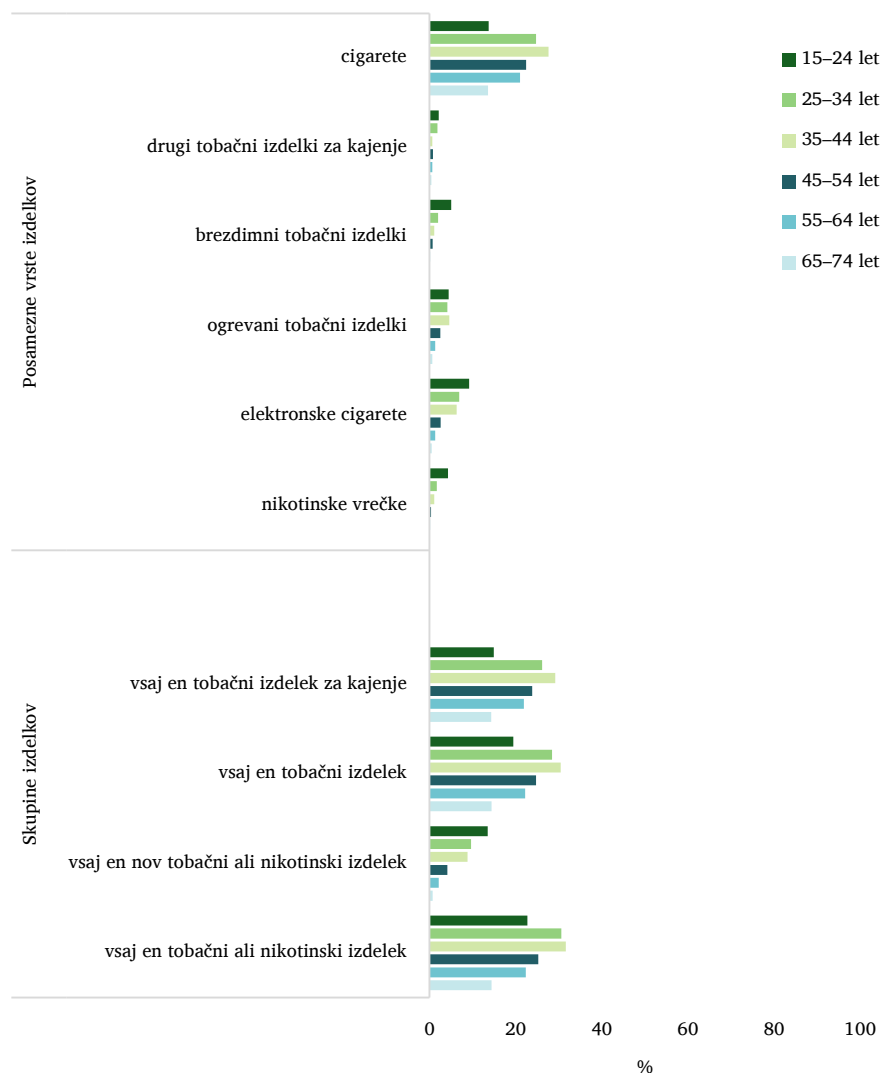

Obarvani odstotki označujejo, pri katerem spolu je odstotek statistično značilno višji.

Slika 2: Odstotki kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu.

Kajenje/uporaba različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po 10-letnih starostnih skupinah

Vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek kadi/uporablja tretjina prebivalcev Slovenije v starostnih skupinah 25–34 in 35–44 let, približno četrtnina v starostni skupini 45–54 let, nekaj več kot petina v starostnih skupinah 15–24 in 55–64 let ter približno sedmina v najstarejši starostni skupini (65–74 let) (Slika 3). Pri vseh posameznih izdelkih in skupinah izdelkov se deleži razlikujejo glede na starost. Pri novih tobačnih in nikotinskih izdelkih (elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke) ter brezdimnih tobačnih izdelkih je razvidno, da jih uporabljajo predvsem prebivalci iz mlajših starostnih skupin, medtem ko so odstotki uporabnikov različnih tobačnih izdelkov za kajenje nižji v najmlajših in najstarejših starostnih skupinah.

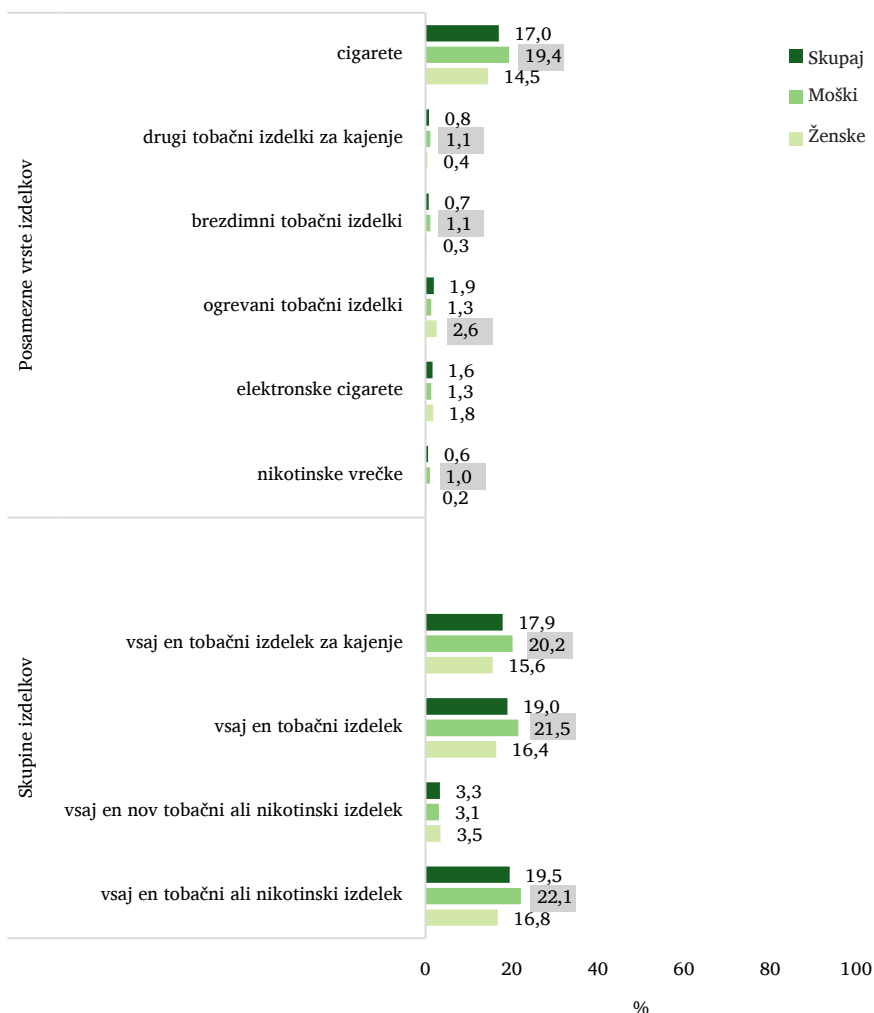
Slika 3: Odstotek kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po starostnih skupinah.

Redno kajenje/uporaba različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu

Vsak dan vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek kadi/uporablja približno petina prebivalcev Slovenije, odstotek je višji med moškimi (Slika 4). Pri ogrevanih tobačnih izdelkih je statistično značilno višji odstotek rednih uporabnic med ženskami, pri redni uporabi elektronskih cigaret ni statistično pomembnih razlik med spoloma. Med rednimi uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk pa so odstotki statistično značilno višji med moškimi.

Cigarete, druge tobačne izdelke za kajenje, brezdimne tobačne izdelke in nikotinske vrečke redno uporablja višji odstotek moških, ogrevane tobačne izdelke pa višji odstotek žensk, medtem ko pri elektronskih cigaretah razlik med spoloma ni.

Najvišji odstotek rednih uporabnikov vsaj enega od tobačnih in nikotinskih izdelkov kadi cigarete. Redni kadilci v povprečju pokadijo skoraj 16 cigaret dnevno, moški približno 3 cigarete več kot ženske.

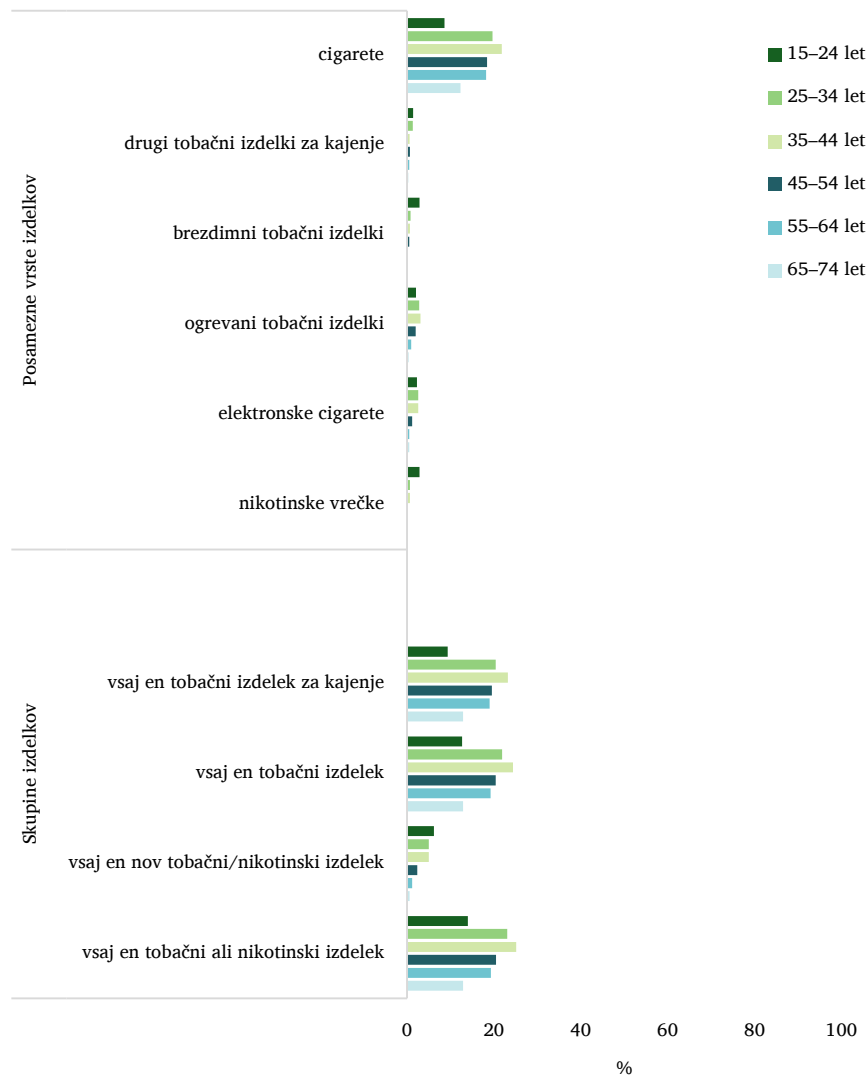
Obarvani odstotki označujejo, pri katerem spolu je odstotek statistično značilno višji.

Slika 4: Odstotek rednih kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu.

Redno kajenje/uporaba različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po starosti

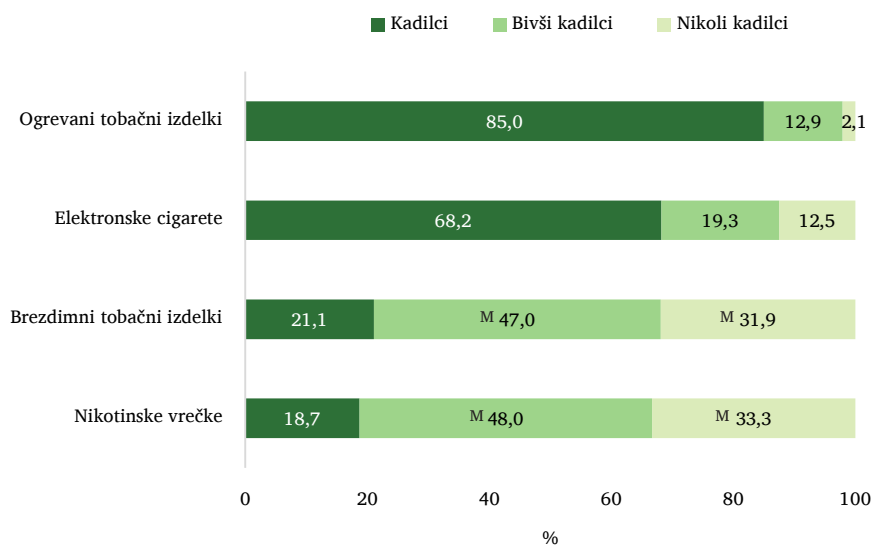
Vsak dan kadi/uporablja vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek približno četrtna prebivalcev Slovenije v starostnih skupinah 25–44 let, približno petina v starostnih skupinah 45–64 let, najnižji odstotek kadilcev/uporabnikov je v najmlajši (15–24 let) in najstarejši (65–74 let) starostni skupini (Slika 5). Pri vseh posameznih izdelkih in skupinah izdelkov se deleži kadilcev/uporabnikov razlikujejo glede na starost.

Slika 5: Odstotek rednih kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po starostnih skupinah.

Uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, nikotinskih vrečk in brezdimnih tobačnih izdelkov glede na kadilski status prebivalcev slovenije, starih 15–74 let

Večina prebivalcev Slovenije, ki uporabljajo ogrevane tobačne izdelke ali elektronske cigarete, kadi tudi tobačne izdelke, med uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov oziroma nikotinskih vrečk kadi približno vsak peti. Med uporabniki teh izdelkov so tudi prebivalci, ki sicer niso nikoli v življenju kadili, takih je od 2 % do tretjine, odvisno od vrste izdelka. Deleži kadilcev, ki so opustili kajenje in prešli na uporabo drugih tobačnih in nikotinskih izdelkov, so višji pri brezdimnih tobačnih izdelkih in nikotinskih vrečkah, medtem ko je takih pri ogrevanih tobačnih izdelkih in elektronskih cigaretah od osmine do petine (Slika 6).

^M Manj natančna ocena.

Slika 6: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk glede na kajenje tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let.

Namera za opustitev kajenja tobačnih izdelkov med prebivalci slovenije, starimi 15–74 let

Kajenje namerava opustiti več kot polovica prebivalcev Slovenije, ki kadijo (59 %), več moških kot žensk. Časovno obdobje, v katerem želi posameznik opustiti kajenje, se med posamezniki zelo razlikuje. Odstotek prebivalcev Slovenije, ki kadijo in nameravajo kajenje tobačnih izdelkov opustiti v naslednjih 30 dneh, je nizek (nekaj več kot 3 %), tistih, ki nameravajo kajenje opustiti v naslednjih 6 mesecih pa je nekaj več kot desetina. O opustitvi kajenja nekoč v prihodnosti jih razmišlja največ, to je skoraj polovica kadilcev tobačnih izdelkov.

2. UVOD V PUBLIKACIJO

V Sloveniji redno izvajamo raziskave za spremljanje stanja na področju kajenja/uporabe različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov. Ena od teh je tudi Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah (ATADD), ki je bila do sedaj že trikrat izvedena (2012, 2018 in 2023). Raziskava v letu 2023 vključuje prebivalce Slovenije, stare 15–74 let. Raziskava, izvedena v letu 2023, vključuje tudi vprašanja oziroma podatke o novih tobačnih in nikotinskih izdelkih (ogrevani tobačni izdelki, elektronske cigarete, nikotinske vrečke).

Namen publikacije je predstavitev podatkov iz raziskave ATADD 2023 o uporabi, souporabi ter opuščanju tobačnih in nikotinskih izdelkov glede na različne demografske spremenljivke.

3. OPIS RAZISKAVE IN METODOLOGIJE

3.1 Opis zasnove in poteka raziskave

Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ) je v letu 2023 izvedel raziskavo ATADD med prebivalci Slovenije, starimi od 15 do 74 let. Namen Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah je oceniti razširjenost uporabe tobaka, alkohola in prepovedanih drog med prebivalci Slovenije, pa tudi razširjenost neustrezne uporabe zdravil, uporabe konoplje v zdravstvene namene in razširjenost nekemičnih zasvojenosti. V Sloveniji se je raziskava v letu 2023 izvedla tretjič; prejšnji sta bili izvedeni v letih 2012 in 2018.

- Dodana vrednost raziskave ATADD je mednarodna primerljivost podatkov, saj večina vprašanj in kazalnikov izhaja iz standardiziranih vprašalnikov, mednarodnih standardov in priporočil:
- Handbook for surveys on drug use among the general population (EMCDDA, 2002),
- Drinking population surveys – guidance document for standardized approach. Final report prepared for the project Standardizing Measurement of Alcohol-Related Troubles – SMART (Moskalewicz in Sieroslowski, 2010),
- ECHI indicator development and documentation (RIVM, 2012),
- European Health Interview Survey (EHIS wave 3) – Methodological manual (Eurostat, 2020),
- Task Force on Core Social Variables: Final Report (Eurostat, 2007).

Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) je v skladu z Letnim programom statističnih raziskovanj (v nadaljevanju LPSR) za leto 2023 (Uradni list RS, št. 146/2022) in skladno z Zakonom o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/2001) ter glede na vzorčni načrt pripravil verjetnostni vzorec 16000 prebivalcev Slovenije v starosti od 15 do 74 let, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih (niso institucionalizirani). Zaradi velikosti vzorca je bilo zbiranje podatkov razdeljeno na spomladanski del raziskave (8000 oseb) in jesenski del raziskave (8000 oseb). Vzorčni okvir je bil Centralni register prebivalcev (v nadaljevanju CRP) in okvir opisnih okolišev. Vzorčni načrt je bil stratificiran dvostopenjski vzorec (angl. probability proportional to size – PPS s ponavljanjem) (Kalton in Vehovar, 2001). Stratifikacija je potekala glede na velikost in tip naselja ter statistično regijo: eksplicitna stratifikacija po velikosti in tipu naselja, implicitna stratifikacija pa po statističnih regijah. Na prvi stopnji smo izbrali 1600 vzorčnih točk (skupin popisnih okolišev), nato pa v vsaki izbrani vzorčni točki po 10 oseb, starih od 15 do 74 let.

V vzorec je bilo vključenih 16.000 oseb, vsem smo po pošti poslali vabilo k sodelovanju v raziskavi. 1.217 oseb, izbranih v vzorec, je bilo neustreznih. Preostalih 14.783 enot je bilo ustreznih. Nadomestne enote (angl. proxy) v raziskavi niso bile dopuščene; anketirane so bile lahko samo v verjetnostni vzorec izbrane osebe, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih. Če je izbrana oseba živela v skupinskem gospodinjstvu oz. instituciji (npr. dom za starejše občane, samostan, različni zavodi, samski domovi itd.), za anketo ni bila ustrezna.

Podatke smo zbrali s kombiniranim načinom anketiranja (angl. mixed-mode survey), ki je vključevalo:

- računalniško podprto spletno anketiranje (CAWI), ki ga je izvedel NIJZ s pomočjo aplikacije za spletno anketiranje 1KA (www.1ka.si). Osebe, izbrane v vzorec, so z vabilom k raziskavi prejele geslo za dostop do spletne ankete, ki jim je bila na voljo ves čas anketiranja;
- računalniško podprto osebno anketiranje (CAPI), ki ga je izvedel zunanji izvajalec, saj NIJZ za izvedbo zbiranja podatkov na terenu nima lastnih kapacitet. Osebno anketiranje je vključevalo vse osebe, ki niso izpolnile spletne ankete.

V letu 2023 je bilo opravljenih 8937 anket z izbranimi osebami; od teh jih je bilo 62,4 % opravljenih prek spleta, 37,6 % pa z osebnim anketiranjem. Stopnja odgovora v raziskavi je bila 60,5 % (Tabela 1).

Tabela 1: Statusi neodgovora in odgovora ter stopnja odgovora.

Status	Skupaj
Število oseb v vzorcu	16000
Neustrezne enote (skupaj)	1217
Ustrezne enote (skupaj)	14783
Zavrnitve (neodgovor)	3768
Nekontaktirane enote, drugi razlogi za nesodelovanje	2078
Ustrezni odgovori	8937
Odgovori: osebna anketa (CAPI)	3362
Odgovori: Spletna anketa (CAWI)	5575
Stopnja odgovora	60,5 %

3.2 Priprava podatkov za analizo

V statistični publikaciji so predstavljene analize uteženih podatkov. Namen uteževanja je, da izboljšamo reprezentativnost vzorca tako, da vzorec čim boljše predstavlja populacijo, ki jo raziskujemo. Tako vsaka enota v vzorcu predstavlja določeno število enot ciljne populacije. V raziskavi je sodelovalo 8.937 oseb od 16000, zato razmerja anketiranih po regijah in drugih pomembnih lastnostih (na primer spolu in starosti) niso več odražala strukture populacije med 15. in 74. letom starosti. Da bi dobili reprezentativen vzorec, smo vsako enoto utežili. Uteži so bile izračunane iz vzorčne uteži (zaradi neenake verjetnosti izbora v vzorec), uteži zaradi neodgovora in kalibracijskih uteži, ki omogočajo prilagoditev znanim populacijskim vrednostim glede na spol, starostno skupino, stopnjo izobrazbe in statistično regijo. Uteževanje je potekalo za celotno populacijo z uporabljenim referenčnim datumom 1. 1. 2023. V tabeli 2 vidimo, kakšna je struktura našega vzorca in kakšna populacije: slednje se odraža na uteženih podatkih v stolpcih desno.

Tabela 2: Značilnosti v raziskavo vključenih prebivalcev Slovenije (uteženi in neuteženi podatki).

		Neuteženo		Uteženo	
		N	%	N	%
Vsi		8937	100	8937	100
Spol	Moški	4120	46,1	4598	51,5
	Ženske	4817	53,9	4339	48,5
Starostne skupine	15–17 let	441	4,9	396	4,4
	18–24 let	696	7,8	727	8,1
	25–34 let	1143	12,8	1329	14,9
	35–44 let	1536	17,2	1703	19,1
	45–54 let	1760	19,7	1699	19,0
	55–64 let	1770	19,8	1658	18,5
	65–74 let	1591	17,8	1425	16,0
Dosežena stopnja izobrazbe	Osnovnošolska izobrazba ali manj	1110	12,4	1719	19,2
	Poklicna izobrazba	1430	16,0	1417	15,9
	Srednješolska izobrazba	3186	35,6	3353	37,5
	Višješolska, visokošolska izobrazba ali več	3211	35,9	2448	27,4
Status aktivnosti	Zaposlen, samozaposlen, kmetovalec (v nadaljevanju Delovno aktivni)	5230	58,6	5380	60,3
	Učenec, dijak, študent in drugi neaktivni (v nadaljevanju Šolajoči se in drugi)	1099	12,3	1054	11,8
	Upokojenec	2222	24,9	2049	22,9
	Brezposelni	377	4,2	445	5,0
Statistična regija	Pomurska	548	6,1	488	5,5
	Podravska	1359	15,2	1404	15,7
	Koroška	330	3,7	299	3,3
	Savinjska	1097	12,3	1104	12,4
	Zasavska	220	2,5	243	2,7
	Posavska	359	4,0	321	3,6
	Jugovzhodna Slovenija	641	7,2	616	6,9
	Osrednjaslovenska	2467	27,6	2362	26,4
	Gorenjska	841	9,4	875	9,8
	Primorsko-notranjska	177	2,0	225	2,5
	Goriška	428	5,4	494	5,5
	Obalno-kraška	416	4,7	507	5,7
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	4731	52,9	4700	52,6
	Zahodna Slovenija	4206	47,1	4237	47,4

Statistični program nam v frekvenčnih porazdelitvah in kontingenčnih tabelah izračuna celoštevilске frekvence, ki so v resnici zaokrožena števila. Posledica zaokroževanja je, da vsota frekvenc vseh kategorij posamezne spremenljivke včasih odstopa za eno enoto. V primeru deležev so morebitna odstopanja zaradi zaokroževanj največ 0,1 odstotne točke.

3.3 Metodologija analize

Za ugotavljanje povezanosti spremenljivk smo uporabili statistični programski paket SPSS 25. Vsebinsko smo povezanost interpretirali s pomočjo statistično značilnih razlik med deleži, ki smo jih računali s pomočjo z–testa (ang. »Column proportions test«) oz. Bonferronijevega popravka. V tabelah, ki opisujejo povezanost, so zato vrstice označene s črkami A, B, C in tako naprej, vsaka za svojo kategorijo pojasnjevalne spremenljivke. Te označbe bralcu pomagajo razumeti, med katerimi kategorijami pojasnjevalne spremenljivke obstaja razlika v deležih odvisne spremenljivke. Prazni kvadraterk v tabeli pomeni, da se delež v tej kategoriji (na primer v starostni skupini 15–24 let) statistično značilno ne razlikuje od deležev v drugih kategorijah pojasnjevalne spremenljivke (v našem primeru v drugih starostnih skupinah).

Pri izračunih smo upoštevali navodila za označevanje stopnje natančnosti statističnih ocen v publikaciji SURS (Smukavec, 2020). Objavljeni so le tisti podatki, pri katerih je standardna napaka ocene deleža 5 % ali manj, kar pomeni, da je ocena dovolj natančna, zato je objavljena brez omejitve.

Za namen izdelave statistične publikacije smo izračunali kazalnike iz poročanih spremenljivk, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

3.4 Uporabljene neodvisne spremenljivke

Osnovna predstavitev podatkov je pripravljena s pomočjo demografskih spremenljivk, ki so bile vključene v vprašalnik ali pa so bile preračunane iz osnovnih spremenljivk: spol, starost, stopnja poseljenosti in kohezijska regija.

- Starost udeležencev je bila preračunana v 10-letne starostne skupine (15–24, 25–34, 35–44, 45–54, 55–64 in 65–74 let).
- Stopnja poseljenosti občine bivanja sodelujoče osebe ter podatek o kohezijski regiji smo pridobili iz vzorca, zato dodatni preračuni niso bili potrebni.

Kot pojasnjevalne spremenljivke smo uporabili tudi nekatere spremenljivke s področja kajenja/uporabe različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov: uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov, uporaba elektronskih cigaret, uporaba nikotinskih vrečk, uporaba brezdimnih tobačnih izdelkov, povprečno število dnevno pokajenih cigaret in rednost kajenja, ki so opisane v nadaljevanju besedila.

3.5 Uporabljene odvisne spremenljivke

Kot pojasnjevalne spremenljivke smo uporabili tudi nekatere s področja kajenja/uporabe različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov: kajenje tobačnih izdelkov, kadilski status z rednostjo kajenja, število dnevno pokajenih cigaret med rednimi kadilci, uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov, uporaba elektronskih cigaret, kajenje/uporaba vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka ter redno kajenje/uporaba vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka.

- **Kajenje tobačnih izdelkov:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Ali kadite oz. ste kdaj kadili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo.* Možni odgovori so bili *Ne kadim in nikoli nisem kadil, Sedaj ne kadim, a prej sem kadil, Sedaj kadim.* Izračunali smo odstotke: kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka kadarkoli v življenju (*Sedaj ne kadim, a prej sem kadil in Sedaj kadim*) in kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka (*Sedaj kadim*). Kadilski status z rednostjo kajenja: Podatke smo pridobili iz dveh vprašanj, iz vprašanja o kajenju, ki je opisan pri predhodni spremenljivki in vprašanju o rednosti kajenja *Kakšen kadilec/kadilka ste oz. ste bili?*

Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo. Možni odgovori na to vprašanje so bili *Kadim oz. kadil sem redno, vsak dan, Kadim oz. kadil sem občasno*. Na osnovi podatkov iz obeh vprašanj smo izračunali odstotke: rednih kadilcev (*Sedaj kadim in Kadim oz. kadil sem redno, vsak dan*), občasnih kadilcev (*Sedaj kadim in Kadim oz. kadil sem občasno*) in bivših kadilcev (*Sedaj ne kadim, a prej sem kadil*).

- **Kajenje cigaret (tovarniško in ročno zvutih):** Podatke smo pridobili iz dveh vprašanj: *Ali kadite oz. ste kdaj kadili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo?* in *Katere od navedenih tobačnih izdelkov kadite?* Možni odgovori so bili: *Tovarniško izdelane cigarete, Ročno zvite cigarete, Cigarilose, Cigare, Pipe tobaka in Tobak za vodno pipo (šiša, shisha, nargila)*. Na osnovi podatkov iz obeh vprašanj smo prikazali odstotek kadilcev cigaret (*Sedaj kadim, Kadim tovarniško izdelane cigarete in Kadim ročno zvite cigarete*). Podatke o rednosti kajenja smo pridobili iz treh vprašanj: iz vprašanja o kajenju *Ali kadite oz. ste kdaj kadili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo, vprašanja o rednosti kajenja Kakšen kadilec/kadilka ste oz. ste bili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo in zgoraj opisanega vprašanja Katere od navedenih tobačnih izdelkov kadite?* Na osnovi podatkov iz treh vprašanj smo izračunali odstotke rednih kadilcev cigaret (*Sedaj kadim, Kadim oz. kadil sem redno, vsak dan, Kadim tovarniško izdelane cigarete in Kadim ročno zvite cigarete*) in občasnih kadilcev cigaret (*Sedaj kadim, Kadim oz. kadil sem občasno, Kadim tovarniško izdelane cigarete in Kadim ročno zvite cigarete*).
- **Število dnevno pokajenih cigaret med rednimi kadilci:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Koliko cigaret običajno pokadite na dan? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete in ročno zvite cigarete*. Na vprašanje so odgovarjali le tisti, ki redno kadijo cigarete (redni kadilci cigaret). Število dnevno pokajenih cigaret smo razdelili v dve kategoriji: 1–10 cigaret na dan (največ pol škatlice cigaret na dan) in 11 cigaret in več (več kot pol škatlice cigaret na dan).
- **Uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Ali uporabljate ogrevane tobačne izdelke? To so npr. IQOS, Glo, Heets, MC, Darlings, Neo, Nit, Nuso*. Možni odgovorili so bili *Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno, Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil, Ne uporabljam in jih nikoli nisem uporabljal, Za te izdelke še nisem slišal*. Izračunali smo odstotke: uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju (*Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno, Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil*), uporabnike ogrevanih tobačnih izdelkov (*Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno*), rednih uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov (*Uporabljam vsak dan*), občasnih uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov (*Uporabljam občasno*) in bivših uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov (*Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil*).
- **Kajenje drugih tobačnih izdelkov za kajenje:** Podatke smo pridobili iz dveh vprašanj: *Ali kadite oz. ste kdaj kadili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo?* in *Katere od navedenih tobačnih izdelkov kadite?* Na osnovi podatkov iz obeh vprašanj smo odgovore združili v kategorijo kadilci drugih tobačnih izdelkov za kajenje (*Sedaj kadim, Kadim cigarilose, Kadim cigare, Kadim pipe tobaka, Kadim tobak za vodno pipo (šiša, shisha, nargila)*). Podatke smo pridobili iz treh vprašanj: iz vprašanja o kajenju *Ali kadite oz. ste kdaj kadili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo, vprašanja o rednosti kajenja Kakšen kadilec/kadilka ste oz. ste bili? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo ter zgoraj opisanega vprašanja Katere od navedenih tobačnih izdelkov kadite?* Na osnovi podatkov iz treh vprašanj smo izračunali odstotek rednih kadilcev drugih tobačnih izdelkov za kajenje (*Sedaj kadim, Kadim oz. kadil sem redno, vsak dan in Kadim cigarilose, Kadim cigare, Kadim pipe tobaka, Kadim tobak za vodno pipo*

(šiša, shisha, nargila)) in občasnih kadičev drugih tobačnih izdelkov za kajenje (*Sedaj kadim, Kadim oz. kadič sem občasno in Kadim cigarilose, Kadim cigare, Kadim pipe tobaka, Kadim tobak za vodno pipo (šiša, shisha, nargila)*).

- **Uporaba brezdimnih tobačnih izdelkov:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Ali uporabljate brezdimne tobačne izdelke? To so snus, fuge, tobak za žvečenje in tobak za njuhanje.* Možni odgovorili so bili *Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno, Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil, Ne uporabljam in jih nikoli nisem uporabljal, Za te izdelke še nisem slišal.* Odstotke smo izračunali na način, kot je opisano za ogrevane tobačne izdelke.
- **Uporaba elektronskih cigaret:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Ali uporabljate elektronske cigarete? Druga imena za ta izdelek so e-cigareta, vejp, vape, pod, mod, buff, bar, osebni uparjalnik.* Možni odgovorili so bili *Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno, Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil, Ne uporabljam in jih nikoli nisem uporabljal, Za te izdelke še nisem slišal.* Odstotke smo izračunali na način, kot je opisano za ogrevane tobačne izdelke.
- **Uporaba nikotinskih vrečk:** Podatke smo pridobili iz vprašanja *Ali uporabljate nikotinske vrečke? Poznan tudi kot beli snus ali npr. Zyn, Ace, White Fox, Vello, Lyft, Skruf.* Možni odgovorili so bili *Uporabljam vsak dan, Uporabljam občasno, Sedaj ne uporabljam, a sem jih uporabljal v preteklosti (redno ali občasno), Ne uporabljam, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil, Ne uporabljam in jih nikoli nisem uporabljal, Za te izdelke še nisem slišal.* Odstotke smo izračunali na način, kot je opisano za ogrevane tobačne izdelke.
- **Uporaba vsaj enega tobačnega izdelka:** Upoštevali smo uporabo vsaj enega od tobačnih izdelkov (tobačni izdelki za kajenje, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki). Podatke smo pridobili iz vseh vprašanj raziskave, ki so poizvedovala o uporabi tobačnih izdelkov in so opisana zgoraj. Kategorije smo združili tako, da smo pridobili tri kategorije: uporabnike kadarkoli v življenju, uporabnike in redne uporabnike.
- **Uporaba vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka:** Upoštevali smo uporabo vsaj enega od tobačnih ali nikotinskih izdelkov (tobačni izdelki za kajenje, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki, elektronske cigarete, nikotinske vrečke). Podatke smo pridobili iz vseh vprašanj raziskave, ki so poizvedovala o kajenju/uporabi tobačnih in nikotinskih izdelkov in so opisana zgoraj. Izračunali smo odstotke uporabnikov kadarkoli v življenju, uporabnikov in rednih uporabnikov.
- **Uporaba vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka:** Upoštevali smo uporabo vsaj enega od naslednjih tobačnih ali nikotinskih izdelkov: ogrevani tobačni izdelki, elektronske cigarete in nikotinske vrečke). Podatke smo pridobili iz vseh vprašanj raziskave, ki so poizvedovala o uporabi novih tobačnih in nikotinskih izdelkov in so opisana zgoraj. Izračunali smo odstotke uporabnikov kadarkoli v življenju, uporabnikov in rednih uporabnikov.
- **Namera za opustitev kajenja med kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje:** Podatke smo pridobili iz vprašanja: *Ali bi radi opustili kajenje? Upoštevajte tovarniško izdelane cigarete, ročno zvite cigarete, cigare, cigarilose, pipe tobaka in tobak za vodno pipo.* Možni odgovori so bili: *Ne, kajenja ne nameravam opustiti, Da, kajenje nameravam opustiti v naslednjih 30 dneh, Da, kajenje nameravam opustiti v naslednjih 6 mesecih, Da, kajenje nameravam opustiti nekoč v prihodnosti, O tem še nisem razmišljal in Ne vem, ne želim odgovoriti.* Odstotke tistih, ki so odgovorili z *O tem še nisem razmišljal in Ne vem, ne želim odgovoriti* smo prikazali skupaj.

4. SLOVARČEK NAJPOGOSTEJE UPORABLJENIH POJMOV

Posamezne vrste izdelkov:

- **cigareta** (zvitek tobaka, ovit v papir, polnjen z zdrobljenim tobakom, izdelan tovarniško ali ročno zviti);
- **cigarilos** (majhna cigara, ki je večja in debelejša kot cigareta, a manjša in tanjša kot cigara, z zunanjim ovojem iz naravnega tobaka, polnjena z zdrobljenim tobakom);
- **cigara** (večji zvitek tobaka z zunanjim ovojem iz naravnega tobaka in polnjen z zdrobljenim tobakom);
- **pipa tobaka** (kajenje tobaka s pomočjo pripomočka, to je pipe);
- **vodna pipa** (pripomoček za kajenje tobaka ali zeliščnih pripravkov);
- **brezdimni tobačni izdelki** (tobak za oralno uporabo (snus, fuge) v obliki majhnih vrečk, ki se jih namesti ob dlesen pod zgornjo ustnico; tobak za njuhanje ali žvečenje – uporabnik njuha (vdihava v nos) oziroma žveči);
- **ogrevani tobačni izdelki** (uporabnik vstavi posebej oblikovano, krajšo cigareto, ki vsebuje tobak, v napravo z baterijami, ta jo segreje, pri tem nastane aerosol, ki vsebuje nikotin in druge kemične snovi, in ga uporabnik vdihuje);
- **elektronske cigarete** (s pomočjo baterije segrevajo tekočino, ki vsebuje nikotin (nekatero tekočino nikotina ne vsebujejo), vlažilce, arome, vodo in druge snovi, pri tem nastane aerosol, ki ga uporabnik vdihuje);
- **nikotinske vrečke** (vsebujejo nikotin, arome, sladila in polnila, so v obliki majhnih belih vrečk, ki se jih namesti ob dlesen pod zgornjo ustnico, znane tudi pod imenom bele fuge/snus).

Skupine izdelkov:

- **drugi tobačni izdelki za kajenje** (cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodne pipe);
- **tobačni izdelki za kajenje** (cigarete (tovarniške in/ali ročno zvite), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodne pipe);
- **tobačni izdelki** (cigarete (tovarniško ali ročno zvite), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodne pipe, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki);
- **novi tobačni in nikotinski izdelki** (elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke);
- **tobačni in nikotinski izdelki** (cigarete (tovarniške ali ročno zvite), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodne pipe, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki, elektronske cigarete, nikotinske vrečke).

Uporaba in pogostost uporabe:

- **kadil/uporabil kadarkoli v življenju** (kadil/uporabil izdelek vsaj enkrat v življenju);
- **kajenje/uporaba** (izdelek kadi/uporablja trenutno, vsak dan ali občasno);
- **redno kajenje/uporaba** (izdelek trenutno kadi/uporablja vsak dan);
- **občasno kajenje/uporaba** (izdelek trenutno kadi/uporablja občasno oziroma redkeje kot vsak dan).

5. UPORABA TOBAČNIH IN NIKOTINSKIH IZDELKOV MED PREBIVALCI SLOVENIJE, STARIMI 15–74 LET

5.1 Kajenje vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (cigarete (tovarniške in/ali ročno zvite), cigare, cigarilosi, pipe tobaka in tobak za vodno pipo)

Kadarkoli v življenju je vsaj en tobačni izdelek za kajenje kadila nekaj manj kot polovica prebivalcev Slovenije (Tabela 3), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi 25 let in več;
- osebami, ki živijo na gosto in srednje poseljenem območju.

Vsaj en tobačni izdelek za kajenje kadi več kot petina prebivalcev Slovenije (Tabela 3), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v starostni skupini 25–44 let;
- osebami, ki živijo v Vzhodni Sloveniji.

Redno vsaj en tobačni izdelek za kajenje kadi manj kot vsak peti prebivalec Slovenije (Tabela 3), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi med 25 in 64 let;
- osebami, ki živijo v Vzhodni Sloveniji.

Tabela 3: Odstotki kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje kadarkoli v življenju, odstotki kadilcev (rednih in občasnih) ter odstotki bivših kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

		Kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje kadarkoli v življenju (n = 8930) %	Prim. med. skup.	Kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (n = 8930) %	Prim. med. skup.	Redni kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (n = 8927) %	Prim. med. skup.	Občasni kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (n = 8927) %	Prim. med. skup.	Bivši kadilci vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje (n = 8927) %	Prim. med. skup.
Skupaj		45,1		22,2		17,9		4,2		22,9	
Spol	Moški	A 49,5	B	24,2	B	20,2	B	4,1		25,2	B
	Ženski	B 40,4	A	19,9	A	15,6	A	4,3		20,5	A
Starostne skupine	15–24 let	A 25,8	BCDEF	14,9	BCDE	9,4	BCDEF	5,6	EF	10,9	BCDEF
	25–34 let	B 45,9	A	26,1	AF	20,4	AF	5,7	EF	19,8	AEF
	35–44 let	C 49,2	A	29,2	ADEF	23,2	AEF	5,8	EF	20,0	AEF
	45–54 let	D 46,3	A	23,8	ACF	19,5	AF	4,2	F	22,6	AEF
	55–64 let	E 49,4	A	21,9	ACF	19,0	ACF	2,9	ABCF	27,5	ABCDF
	65–74 let	F 48,1	A	14,3	BCDE	12,9	ABCDE	1,5	ABCDE	33,7	ABCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A 47,2	C	23,7		18,9		4,8		23,5	
	Srednje poseljeno	B 47,2	C	22,4		18,4		4,0		24,8	C
	Redko poseljeno	C 42,8	AB	21,5		17,3		4,2		21,3	B
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A 44,7		23,2	B	18,9	B	4,2		21,5	B
	Zahodna Slovenija	B 45,5		21,1	A	16,8	A	4,3		24,5	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

5.2 Kajenje cigaret (tovarniško izdelanih in/ali ročno zvutih)

Cigarete kadi približno petina prebivalcev Slovenije (Tabela 4). Med kadilci cigaret jih 60,2 % kadi tovarniško izdelane cigarete, 12,5 % ročno zvite cigarete, 27,3 % pa obe vrsti cigaret. Odstotki kadilcev cigaret so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v starostni skupini 25–44 let;
- osebami, ki živijo v Vzhodni Sloveniji.

Redno kadi cigarete približno vsak šesti prebivalec Slovenije (Tabela 4), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi med 25 in 64 let;
- osebami, ki živijo v Vzhodni Sloveniji.

Tabela 4: Odstotki kadilcev (rednih in občasnih) cigaret, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Kadilci cigaret (n = 8937) %	Prim. med skup.	Redni kadilci cigaret (n = 8908) %	Prim. med skup.	Občasni kadilci cigaret (n = 8908) %	Prim. med skup.
Skupaj			21,0		17,0		4,0	
Spol	Moški	A	23,3	B	19,4	B	3,9	
	Ženski	B	18,5	A	14,5	A	4,0	
Starostne skupine	15–24 let	A	13,7	BCDE	8,6	BCDEF	5,0	EF
	25–34 let	B	24,7	AF	19,7	AF	5,1	EF
	35–44 let	C	27,6	ADEF	21,8	AF	5,7	EF
	45–54 let	D	22,4	ACF	18,4	AF	3,9	F
	55–64 let	E	21,0	ACF	18,2	AF	2,8	ABCF
	65–74 let	F	13,6	BCDE	12,3	ABCDE	1,4	ABCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	22,2		18,0		4,3	
	Srednje poseljeno	B	21,1		17,2		3,7	
	Redko poseljeno	C	20,4		16,5		4,0	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	22,2	B	18,2	B	4,0	
	Zahodna Slovenija	B	19,6	A	15,7	A	3,9	

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

5.3 Število dnevno pokajenih cigaret med rednimi kadilci

Redni kadilci v povprečju pokadijo skoraj 16 cigaret dnevno, moški statistično značilno več kot ženske, in sicer približno 17, ženske pa skoraj 14 cigaret dnevno.

Več kot dve tretjini rednih kadilcev cigaret dnevno povprečno pokadi do pol zavojčka cigaret, nekaj manj kot dve tretjini pa več kot pol zavojčka cigaret (Tabela 5). Odstotki tistih, ki povprečno pokadijo več kot pol zavojčka cigaret dnevno, so statistično značilno višji med moškimi. Glede na starost izstopa najmlajša starostna skupina (15–24 let), v kateri odstotek tistih, ki pokadijo več kot pol zavojčka cigaret dnevno, statistično značilno najnižji med vsemi starostnimi skupinami.

Tabela 5: Odstotki kadilcev cigaret glede na povprečno število dnevno pokajenih cigaret med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po spolu in starostni skupini.

			Od 1 do 10 cigaret na dan %	Prim. med skup.	11 ali več cigaret na dan %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 1510)			36,9		63,1	
Spol	Moški	A	27,7	B	72,3	B
	Ženski	B	50,0	A	50,0	A
Starostne skupine	15–24 let	A	^M 60,4	BCDEF	^M 39,6	BCDEF
	25–34 let	B	41,7	A	58,3	A
	35–44 let	C	36,9	A	63,1	A
	45–54 let	D	33,1	A	66,9	A
	55–64 let	E	31,6	A	68,4	A
	65–74 let	F	32,5	A	67,5	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (T-test za dva neodvisna vzorca). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

^M Manj natančna ocena.

Podrobnejša delitev kadilcev po povprečnem številu dnevno pokajenih cigaret skupno in po spolu je za kadilce med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let prikazana na Sliki 7.

Legenda:

- Več kot 20 cigaret na dan
- Od 16 do 20 cigaret na dan
- Od 11 do 15 cigaret na dan
- Od 6 do 10 cigaret na dan
- Od 1 do 5 cigaret na dan

Slika 7: Odstotki kadilcev cigaret glede na povprečno število dnevno pokajenih cigaret med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupno in po spolu.

5.4 Kajenje drugih tobačnih izdelkov za kajenje (cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodno pipo)

Druge tobačne izdelke za kajenje kadi vsak stoti prebivalec Slovenije (Tabela 6), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v mlajših starostnih skupinah;
- osebami, ki živijo v gosto poseljenem okolju.

Druge tobačne izdelke za kajenje redno kadi manj kot 1 % prebivalcev Slovenije (Tabela 6), odstotki so statistično značilno višji med moškimi.

Tabela 6: Odstotki kadilcev (rednih in občasnih) drugih tobačnih izdelkov za kajenje med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Kadilci drugih tobačnih izdelkov za kajenje (n = 8937) %	Prim. med skup.	Redni kadilci drugih tobačnih izdelkov za kajenje (n = 8908) %	Prim. med skup.	Občasni kadilci drugih tobačnih izdelkov za kajenje (n = 8908) %	Prim. med skup.
Skupaj			1,0		0,8		0,2	
Spol	Moški	A	1,4	B	1,1	B	0,3	B
	Ženski	B	0,5	A	0,4	A	0,1	A
Starostne skupine	15–24 let	A	2,1	CDEF	1,4	EF	0,6	C
	25–34 let	B	1,8		1,3		0,4	C
	35–44 let	C	0,6	A	0,6		–	AB
	45–54 let	D	0,8	A	0,7		0,1	
	55–64 let	E	0,6	A	0,5	A	0,1	
	65–74 let	F	0,4	A	0,3	A	0,2	
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	1,4	C	1,0		0,5	C
	Srednje poseljeno	B	1,1		0,9		0,2	
	Redko poseljeno	C	0,7	A	0,5		0,1	A
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	1,0		0,9		0,1	B
	Zahodna Slovenija	B	0,9		0,6		0,3	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

– Ni pojava.

5.5 Uporaba brezdimnih tobačnih izdelkov

Kadarkoli v življenju je brezdimne tobačne izdelke uporabil manj kot vsak dvajseti prebivalec Slovenije (Tabela 7), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v najmlajši starostni skupini;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Brezdimne tobačne izdelke uporablja nekaj več kot 1 % prebivalcev Slovenije (Tabela 7), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v najmlajši starostni skupini;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Redno brezdimne tobačne izdelke uporablja manj kot 1 % prebivalcev Slovenije (Tabela 7), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v najmlajši starostni skupini.

Tabela 7: Odstotki uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

		Uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Redni uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Občasni uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Bivši uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8896)		4,3		1,3		0,7		0,6		3,0	
Spol	Moški	6,6	B	2,1	B	1,1	B	0,9	B	4,5	B
	Ženski	1,8	A	0,5	A	0,3	A	0,2	A	1,3	A
Starostne skupine	15–24 let	12,1	BCDEF	5,0	BCDEF	2,9	BCDEF	2,1	CDEF	7,1	CDEF
	25–34 let	8,0	ACDEF	2,0	ADEF	0,8	AF	1,2	DEF	6,0	DEF
	35–44 let	5,0	ABDEF	1,1	AEF	0,7	AF	0,4	AEF	3,9	ADEF
	45–54 let	1,8	ABCF	0,7	ABEF	0,5	AF	0,2	AB	1,1	ABCF
	55–64 let	1,2	ABCF	0,1	ABCD	0,1	A	–	ABC	1,1	ABCF
	65–74 let	0,2	ABCDE	–	ABCD	–	ABCD	–	ABC	0,2	ABCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	4,6		1,6		0,9		0,7		3,0	
	Srednje poseljeno	4,9	C	1,5		0,8		0,7		3,4	
	Redko poseljeno	3,6	B	1,1		0,6		0,4		2,6	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	3,5	B	1,0	B	0,6		0,4		2,5	B
	Zahodna Slovenija	5,1	A	1,6	A	0,9		0,7		3,5	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

– Ni pojava.

5.6 Uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov

Kadarkoli v življenju je ogrevane tobačne izdelke uporabil približno vsak trinajsti prebivalec Slovenije (Tabela 8), odstotki so statistično značilno višji med:

- ženskami;
- osebami, starimi med 15 in 44 let;
- osebami, ki živijo v gosto in srednje poseljenem okolju;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Ogrevane tobačne izdelke uporablja približno 3 % prebivalcev Slovenije (Tabela 8), odstotki so statistično značilno višji med:

- ženskami;
- osebami, starimi med 15 in 44 let;
- osebami, ki živijo v gosto poseljenem okolju;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Redno ogrevane tobačne izdelke uporabljata približno 2 % prebivalcev Slovenije (Tabela 8), odstotki so statistično značilno višji med:

- ženskami;
- osebami, starimi med 15 in 54 let;
- osebami, ki živijo v gosto poseljenem okolju;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Tabela 8: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

		Uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Redni uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Občasni uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.	Bivši uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8925)		7,6		2,9		1,9		0,9		4,8	
Spol	Moški	A 7,1	B	2,2	B	1,3	B	0,9		4,9	
	Ženski	B 8,2	A	3,6	A	2,6	A	1,0		4,6	
Starostne skupine	15–24 let	A 13,1	DEF	4,4	DEF	2,1	F	2,3	DEF	8,6	DEF
	25–34 let	B 13,8	DEF	4,1	DEF	2,8	EF	1,3	EF	9,7	CDEF
	35–44 let	C 10,9	DEF	4,6	DEF	3,1	EF	1,5	DEF	6,3	BDEF
	45–54 let	D 5,7	ABCEF	2,5	ABCEF	2,0	F	0,5	AC	3,2	ABCF
	55–64 let	E 3,4	ABCDF	1,3	ABCD	1,0	BC	0,3	ABC	2,1	ABCF
	65–74 let	F 0,9	ABCDE	0,6	ABCD	0,4	ABCD	0,2	ABC	0,3	ABCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A 9,0	C	3,6	C	2,7	C	0,9		5,4	
	Srednje poseljeno	B 8,1	C	3,1		2,0		1,0		5,0	
	Redko poseljeno	C 6,7	AB	2,4	A	1,5	A	0,9		4,3	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A 6,9	B	2,5	B	1,6	B	1,0		4,4	
	Zahodna Slovenija	B 8,4	A	3,2	A	2,3	A	0,9		5,2	

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

5.7 Uporaba elektronskih cigaret

Kadarkoli v življenju je elektronske cigarete uporabil približno vsak šesti prebivalec Slovenije (Tabela 9), odstotki so statistično značilno višji med:

- osebami v najmlajši starostni skupini (15–24 let);
- osebami, ki živijo v gosto in srednje poseljenem okolju.

Elektronske cigarete uporablja nekaj manj kot vsak dvajseti prebivalec Slovenije (Tabela 9), odstotki so statistično značilno višji med:

- ženskami;
- osebami, starimi med 15 in 44 let.

Redno elektronske cigarete uporabljata nekaj manj kot 2 % prebivalcev Slovenije (Tabela 9), odstotki so statistično značilno višji med osebami, starimi med 15 in 44 let.

Med uporabniki elektronskih cigaret jih 86,4 % uporablja elektronske cigarete oz. polnila z nikotinom, 12,4 % brez nikotina, 1,2 % pa jih ne ve, ali elektronske cigarete, ki jih uporabljajo oz. polnila zanje, vsebujejo nikotin ali ne.

Tabela 9: Odstotki uporabnikov elektronskih cigaret kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov elektronskih cigaret, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Uporabniki elektronskih cigaret kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki elektronskih cigaret %	Prim. med skup.	Redni uporabniki elektronskih cigaret %	Prim. med skup.	Občasni uporabniki elektronskih cigaret %	Prim. med skup.	Bivši uporabniki elektronskih cigaret %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8932)			15,7		4,2		1,6		2,6		11,5	
Spol	Moški	A	16,0		3,7	B	1,3		2,4		12,3	B
	Ženski	B	15,3		4,7	A	1,8		2,9		10,6	A
Starostne skupine	15–24 let	A	37,1	BCDEF	9,2	CDEF	2,3	EF	6,9	BCDEF	27,9	BCDEF
	25–34 let	B	25,5	ACDEF	6,9	DEF	2,6	EF	4,3	ADEF	18,6	ACDEF
	35–44 let	C	18,5	ABDEF	6,3	ADEF	2,6	DEF	3,7	ADEF	12,2	ABDEF
	45–54 let	D	11,1	ABCEF	2,6	ABCEF	1,2	C	1,3	ABCF	8,6	ABCEF
	55–64 let	E	6,0	ABCDF	1,3	ABCD	0,5	ABC	0,7	ABCF	4,8	ABCDF
	65–74 let	F	3,0	ABCDE	0,5	ABCD	0,5	ABC	–	ABCDE	2,5	ABCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	17,6	C	3,8		1,7		2,1		13,8	C
	Srednje poseljeno	B	17,1	C	4,5		1,9		2,6		12,6	C
	Redko poseljeno	C	14,0	AB	4,0		1,3		2,8		9,9	AB
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	15,2		4,3		1,6		2,7		10,9	
	Zahodna Slovenija	B	16,2		4,0		1,6		2,5		12,2	

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

– Ni pojava.

5.8 Uporaba nikotinskih vrečk

Kadarkoli v življenju je nikotinske vrečke uporabilo približno 3 % prebivalcev Slovenije (Tabela 10). Odstotki uporabnikov nikotinskih vrečk kadarkoli v življenju so statistično značilno višji med moškimi ter osebami v najmlajši starostni skupini.

Nikotinske vrečke uporablja nekaj več kot 1 % prebivalcev Slovenije, nekaj več pa je bivših uporabnikov (Tabela 10). Odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v najmlajši starostni skupini;
- osebami iz Zahodne Slovenije.

Redno nikotinske vrečke uporablja manj kot odstotek prebivalcev Slovenije (Tabela 10), odstotki so statistično značilno višji med moškimi ter osebami v najmlajši starostni skupini.

Tabela 10: Odstotki uporabnikov nikotinskih vrečk kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov nikotinskih vrečk, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

		Uporabniki nikotinskih vrečk kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki nikotinskih vrečk %	Prim. med skup.	Redni uporabniki nikotinskih vrečk %	Prim. med skup.	Občasni uporabniki nikotinskih vrečk %	Prim. med skup.	Bivši uporabniki nikotinskih vrečk %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8891)		2,7		1,1		0,6		0,4		1,6	
Spol	Moški	A 4,4	B	1,8	B	1,0	B	0,8	B	2,6	B
	Ženski	B 1,0	A	0,3	A	0,2	A	0,1	A	0,6	A
Starostne skupine	15–24 let	A 9,5	BCDEF	4,3	BCDEF	2,9	BCDEF	1,5	CDEF	5,2	BCDEF
	25–34 let	B 4,6	ACDEF	1,7	ADEF	0,7	AEF	1,0	DEF	2,9	ADEF
	35–44 let	C 2,7	ABDEF	1,1	AEF	0,7	AEF	0,4	A	1,6	AEF
	45–54 let	D 1,1	ABCF	0,3	AB	0,2	A	0,2	AB	0,8	ABF
	55–64 let	E 0,5	ABC	0,1	ABC	–	ABC	0,1	AB	0,5	ABC
	65–74 let	F 0,1	ABCD	–	ABC	–	ABC	–	AB	0,1	ABCD
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A 2,4		1,2		0,8		0,4		1,2	B
	Srednje poseljeno	B 3,2		1,2		0,7		0,5		2,0	A
	Redko poseljeno	C 2,5		0,9		0,5		0,4		1,5	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A 2,5		0,8	B	0,5		0,4		1,7	
	Zahodna Slovenija	B 2,9		1,3	A	0,8		0,5		1,6	

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

– Ni pojava.

5.9 Uporaba vsaj enega tobačnega izdelka (cigarete (tovarniško izdelane in/ali ročno zvite)), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobaka za vodne pipe, brezdimni tobačni izdelki, ogrevani tobačni izdelki)

Kadarkoli v življenju je vsaj en tobačni izdelek uporabila skoraj polovica prebivalcev Slovenije (Tabela 11), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi med 25 in 74 let;
- osebami, ki živijo v gosto ali srednje poseljenem okolju.

Vsaj en tobačni izdelek uporablja nekaj manj kot četrtina prebivalcev Slovenije (Tabela 11), odstotki so statistično značilno višji med moškimi.

Redno vsaj en tobačni izdelek uporablja nekaj manj kot vsak peti prebivalec Slovenije (Tabela 11), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami v starostni skupini 35–44 let;
- osebami, ki živijo v gosto poseljenem okolju.

Tabela 11: Odstotki uporabnikov vsaj enega tobačnega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega tobačnega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Uporabniki vsaj enega tobačnega izdelka kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki vsaj enega tobačnega izdelka %	Prim. med skup.	Redni uporabniki vsaj enega tobačnega izdelka %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8937)			46,9		23,6		19,0	
Spol	Moški	A	51,9	B	26,3	B	21,5	B
	Ženski	B	41,6	A	20,7	A	16,4	A
Starostne skupine	15–24 let	A	32,9	BCDEF	19,4	BCDF	12,7	BCDE
	25–34 let	B	49,0	A	28,4	AEF	21,9	AF
	35–44 let	C	50,5	A	30,4	ADEF	24,4	ADEF
	45–54 let	D	47,0	A	24,7	ACF	20,4	ACF
	55–64 let	E	49,6	A	22,2	BCF	19,2	ACF
	65–74 let	F	48,2	A	14,4	ABCDE	12,9	BCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	48,8	C	25,4	C	20,6	C
	Srednje poseljeno	B	49,3	C	23,8		19,3	
	Redko poseljeno	C	44,4	AB	22,7	A	18,3	A
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	46,1		24,3		19,7	
	Zahodna Slovenija	B	47,7		22,8		18,3	

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

5.10 Uporaba vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka (elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke)

Kadarkoli v življenju je vsaj en nov tobačni ali nikotinski izdelek uporabila nekaj manj kot petina prebivalcev Slovenije (Tabela 12), odstotki so statistično značilno višji med:

- osebami v najmlajši starostni skupini;
- osebami, ki živijo v gosto ali srednje poseljenem okolju;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Vsaj en nov tobačni ali nikotinski izdelek uporablja približno vsak dvajseti prebivalec Slovenije (Tabela 12), odstotki so statistično značilno višji med osebami v najmlajši starostni skupini.

Redno vsaj en nov tobačni ali nikotinski izdelek uporablja približno vsak trideseti prebivalec Slovenije (Tabela 12), odstotki so statistično značilno višji med:

- osebami, starimi med 15 in 44 let;
- osebami, ki živijo v gosto poseljenem okolju;
- osebami, ki živijo v Zahodni Sloveniji.

Tabela 12: Odstotki uporabnikov vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Uporabniki vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka %	Prim. med skup.	Redni uporabniki vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8937)			17,8		6,0		3,3	
Spol	Moški	A	18,1		5,8		3,1	
	Ženski	B	17,5		6,3		3,5	
Starostne skupine	15–24 let	A	39,8	BCDEF	13,5	BCDEF	6,2	DEF
	25–34 let	B	28,7	ACDEF	9,6	ADEF	5,0	DEF
	35–44 let	C	21,8	ABDEF	8,8	ADEF	5,0	DEF
	45–54 let	D	13,3	ABCEF	4,1	ABCEF	2,4	ABCEF
	55–64 let	E	7,1	ABCDF	2,1	ABCDF	1,2	ABCD
	65–74 let	F	3,5	ABCDE	0,7	ABCDE	0,6	ABCD
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	20,5	C	6,6		4,3	C
	Srednje poseljeno	B	19,4	C	6,3		3,4	
	Redko poseljeno	C	15,7	AB	5,6		2,8	A
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	16,8	B	5,7		2,8	B
	Zahodna Slovenija	B	18,9	A	6,4		3,8	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

5.11 Uporaba vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka (cigarete (tovarniško izdelane/ročno zvite)), cigare, cigarilosi, pipe tobaka, tobak za vodno pipo, brezdimni tobačni izdelki, elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke)

Kadarkoli v življenju je vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek uporabila polovica prebivalcev Slovenije (Tabela 13), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, ki živijo v gosto ali srednje poseljenem okolju.

Vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek uporablja približno četrtina prebivalcev Slovenije (Tabela 13), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi med 25 in 44 let.

Redno vsaj en tobačni ali nikotinski izdelek uporablja nekaj manj kot vsak peti prebivalec Slovenije (Tabela 13), odstotki so statistično značilno višji med:

- moškimi;
- osebami, starimi med 25 in 64 let;
- osebami iz Vzhodne Slovenije.

Tabela 13: Odstotki uporabnikov vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske neodvisne spremenljivke.

			Uporabniki vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju %	Prim. med skup.	Uporabniki vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka %	Prim. med skup.	Redni uporabniki vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka %	Prim. med skup.
Skupaj (n = 8937)			49,7		24,6		19,5	
Spol	Moški	A	54,3	B	27,3	B	22,1	B
	Ženski	B	44,9	A	21,8	A	16,8	A
Starostne skupine	15–24 let	A	46,8	BC	22,7	BCF	14,0	BCDE
	25–34 let	B	52,6	AD	30,6	ADEF	23,1	AF
	35–44 let	C	52,1	AD	31,6	ADEF	25,1	ADEF
	45–54 let	D	47,8	BC	25,2	BCF	20,5	ACF
	55–64 let	E	49,9		22,3	BCF	19,3	ACF
	65–74 let	F	48,6		14,4	ABCDE	12,9	BCDE
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	51,9	C	26,2		20,8	
	Srednje poseljeno	B	52,1	C	24,8		19,6	
	Redko poseljeno	C	47,2	AB	24,0		19,0	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	48,9		25,4		20,2	B
	Zahodna Slovenija	B	50,6		23,8		18,7	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

6. UPORABA OGREVANIH TOBAČNIH IZDELKOV, ELEKTRONSKIH CIGARET, NIKOTINSKIH VREČK IN BREZDIMNIH TOBAČNIH IZDELKOV GLEDE NA KADILSKI STATUS PREBIVALCEV SLOVENIJE, STARIH 15–74 LET

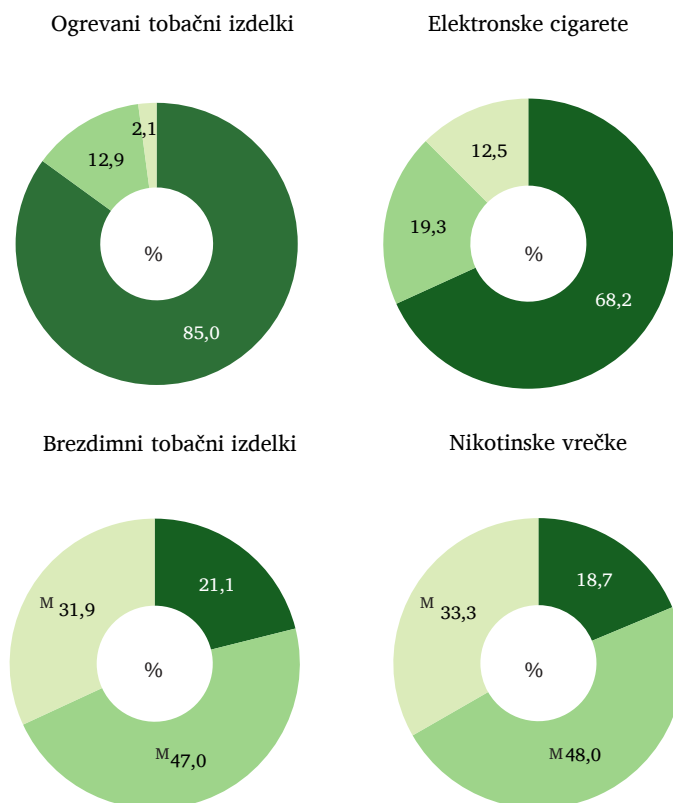
Večina prebivalcev Slovenije, ki uporabljajo ogrevane tobačne izdelke (85 %) ali elektronske cigarete (68 %), kadi tudi tobačne izdelke, med uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk pa kadi tobačne izdelke približno vsak peti (Slika 8).

Tretjina uporabnikov nikotinskih vrečk, tretjina uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov, vsak osmi uporabnik elektronskih cigaret, ter približno 2 % uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov pa ni v življenju nikoli kadila tobačnih izdelkov (Slika 8).

Medtem ko je med uporabniki brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk skoraj polovica bivših kadilcev, pa je med uporabniki elektronskih cigaret bivših kadilcev približno petina, med uporabniki ogrevanih tobačnih izdelkov pa je bivši kadilec vsak osmi uporabnik (Slika 8).

Legenda:

- Kadilci
- Bivši kadilci
- Nikoli kadilci

^M Manj natančna ocena.

Slika 8: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk glede na kajenje tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let.

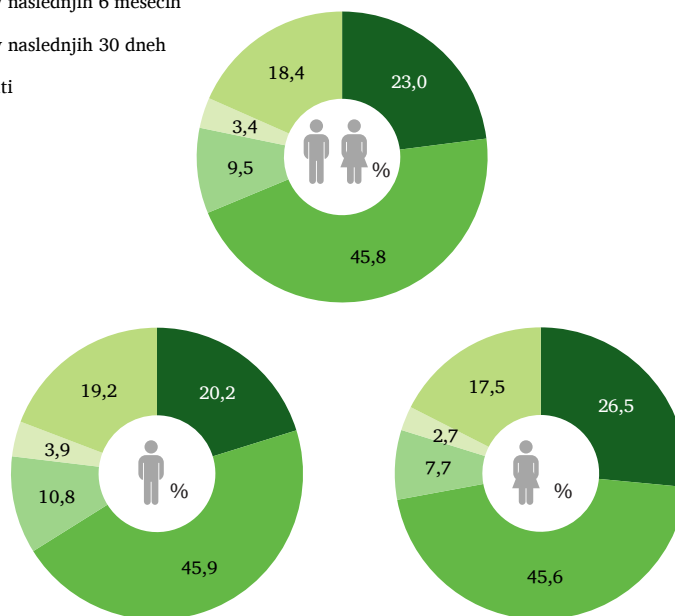

7. NAMERA ZA OPUSTITEV KAJENJA TOBAČNIH IZDELKOV MED PREBIVALCI SLOVENIJE, STARIMI 15–74 LET

Kajenje namerava opustiti večina prebivalcev Slovenije, ki kadijo, to je 59 %. Med njimi je več moških (61 %) kot žensk (56 %). Časovno obdobje, v katerem želi posameznik opustiti kajenje, se med posamezniki zelo razlikuje. Odstotek kadilcev, ki nameravajo kajenje tobačnih izdelkov opustiti v naslednjih 30 dneh, je nizek (nekaj več kot 3 %), tistih, ki nameravajo kajenje opustiti v naslednjih 6 mesecih, pa nekaj več kot desetina. O opustitvi kajenja nekoč v prihodnosti jih razmišlja največ, to je skoraj polovica (Slika 9).

Legenda:

- O tem še nisem razmišljal; Ne vem, ne želim odgovoriti
- Da, kajenje nameravam opustiti nekoč v prihodnosti
- Da, kajenje nameravam opustiti v naslednjih 6 mesecih
- Da, kajenje nameravam opustiti v naslednjih 30 dneh
- Ne, kajenja ne nameravam opustiti

Slika 9: Namera za opustitev kajenja med prebivalci Slovenije, ki kadijo tobačne izdelke, starimi 15–74 let, skupno in po spolu.

O opustitvi kajenja ne razmišlja (odgovorili tudi z »ne vem« ali niso želeli odgovoriti) statistično značilno višji odstotek prebivalcev Slovenije, ki živijo v redko poseljenem okolju kot prebivalcev, ki živijo v srednje poseljenem okolju. Med prebivalci Slovenije, ki nameravajo kajenje opustiti v naslednjih 30 dneh je statistično značilno višji odstotek oseb, ki so občasni kadilci. Kajenja ne namerava opustiti statistično značilno večji odstotek rednih kadilcev, ki dnevno povprečno pokadijo več kot 11 cigaret (Tabela 14).

Tabela 14: Namera za opustitev kajenje med prebivalci Slovenije, ki kadijo tobačne izdelke, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke.

			Nameravajo opustiti kajenje v naslednjih 30 dneh	Prim. med skup.	Nameravajo opustiti kajenje v naslednjih 6 mesecih	Prim. med skup.	Nameravajo kajenje opustiti некоč v prihodnosti	Prim. med skup.	O opustitvi kajenja niso razmišljali, odgovorili z »ne vem«, niso želeli odgovoriti	Prim. med skup.	Ne nameravajo opustiti kajenja	Prim. med skup.
			%		%		%		%		%	
Skupaj (n = 1989)			3,4		9,5		45,8		23,0		18,4	
Spol	Moški	A	3,9		10,8	B	45,9		20,2	B	19,2	
	Ženski	B	2,7		7,7	A	45,6		26,6	A	17,5	
Starostne skupine	15–24 let	A	3,8		9,8		44,0		27,6		14,8	F
	25–34 let	B	3,9		8,2		46,1		25,5		16,3	F
	35–44 let	C	3,3		12,0		49,0		20,8		14,9	EF
	45–54 let	D	3,5		7,9		46,7		24,3		17,5	F
	55–64 let	E	2,5		9,9		43,4		21,4		22,7	C
	65–74 let	F	3,3		7,3		41,3		20,1		27,9	ABCD
Stopnja poseljenosti	Gosto poseljeno	A	1,6		8,7		48,7		22,0		19,0	
	Srednje poseljeno	B	3,3		11,0		46,5		19,6	C	19,5	
	Redko poseljeno	C	4,1		8,6		44,0		25,9	B	17,3	
Kohezijska regija	Vzhodna Slovenija	A	3,1		8,4		45,2		24,2		19,0	
	Zahodna Slovenija	B	3,7		10,7		46,5		21,4		17,7	
Rednost kajenja	Redni kadilci	A	2,6	A	9,0		46,5		23,2		18,8	
	Občasni kadilci	B	6,7	B	11,0		43,0		21,7		17,6	
Povprečno število dnevno pokajenih cigaret med rednimi kadilci	1–10	A	3,1		9,9		45,9		25,9		15,2	B
	11 ali več	B	2,4		8,5		46,5		21,8		20,8	A

Obarvane skupine po neodvisnih spremenljivkah so tiste, v katerih med skupinami znotraj iste neodvisne spremenljivke obstajajo statistično značilne razlike ($p < 0,050$); prikazani odstotki se znotraj posameznih kategorij iste neodvisne spremenljivke statistično značilno razlikujejo (Bonferronijev popravek). Vrstice, označene s črkami (A, B, C ...) kažejo na to, med katerimi kategorijami neodvisne spremenljivke obstaja razlika v deležu odvisne spremenljivke.

8. LITERATURA

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Handbook for surveys on drug use among the general population. EMCDDA project CT.99.EP.08 B. Lizbona: EMCDDA, 2002. [Dostopano 6. 9. 2024]. Dostopno na: https://www.euda.europa.eu/html.cfm/index58052EN.html_en

Eurostat. European Health Interview Survey (EHIS wave 3) — Methodological manual. Luxembourg: Eurostat, 2020. [Dostopano 6. 9. 2024]. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-01-20-253>

Eurostat. Task Force on Core Social Variables - Final report. Luxembourg: Eurostat, 2007. [Dostopano 6. 9. 2024]. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-ra-07-006>

Kalton, G, Vehovar, V. Vzorčenje v anketah. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2001.

Moskalewicz J, Sieroslowski, J. Drinking population surveys – guidance document for standardized approach. Final report prepared for the project Standardizing Measurement of Alcohol-Related Troubles – SMART. Institute of Psychiatry and Neurology: Varšava, 2010. [Dostopano 6. 9. 2024]. Dostopno na: https://www.drugsandalcohol.ie/15682/1/EU_Comm_Drinking_population_surveys.pdf

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM). ECHI indicator development and documentation. Joint Action for ECHIM Final Report Part II. Bilthoven: RIVM, 2012. [Dostopano 6. 9. 2024]. Dostopno na: https://health.ec.europa.eu/indicators-and-data/european-core-health-indicators-echi_en

Smukavec, A. Natančnost statističnih ocen. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije, 2020.

9. SEZNAM SLIK IN TABEL

Seznam slik

Slika 1: Odstotki kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov kadarkoli v življenju med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu	5
Slika 2: Odstotki kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu	6
Slika 3: Odstotek kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po starostnih skupinah	7
Slika 4: Odstotek rednih kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupaj in po spolu	8
Slika 5: Odstotek rednih kadilcev/uporabnikov različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po starostnih skupinah	9
Slika 6: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk glede na kajenje tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let	10
Slika 7: Odstotki kadilcev cigaret glede na povprečno število dnevno pokajenih cigaret med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, skupno in po spolu	22
Slika 8: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, brezdimnih tobačnih izdelkov in nikotinskih vrečk glede na kajenje tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let	32
Slika 9: Namera za opustitev kajenja med prebivalci Slovenije, ki kadijo tobačne izdelke, starimi 15–74 let, skupno in po spolu	33

Seznam tabel

Tabela 1: Statusi neodgovora in odgovora ter stopnja odgovora	13
Tabela 2: Značilnosti v raziskavo vključenih prebivalcev Slovenije (uteženi in neuteženi podatki)	14
Tabela 3: Odstotki kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje kadarkoli v življenju, odstotki kadilcev (rednih in občasnih) ter odstotki bivših kadilcev vsaj enega tobačnega izdelka za kajenje, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	20
Tabela 4: Odstotki kadilcev (rednih in občasnih) cigaret, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	21
Tabela 5: Odstotki kadilcev cigaret glede na povprečno število dnevno pokajenih cigaret med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, po spolu in starostni skupini	22
Tabela 6: Odstotki kadilcev (rednih in občasnih) drugih tobačnih izdelkov za kajenje med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	23
Tabela 7: Odstotki uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	24
Tabela 8: Odstotki uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov ogrevanih tobačnih izdelkov, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	26
Tabela 9: Odstotki uporabnikov elektronskih cigaret kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov elektronskih cigaret, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	27
Tabela 10: Odstotki uporabnikov nikotinskih vrečk kadarkoli v življenju, odstotki uporabnikov (rednih in občasnih) ter odstotki bivših uporabnikov nikotinskih vrečk, med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	28
Tabela 11: Odstotki uporabnikov vsaj enega tobačnega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega tobačnega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	29
Tabela 12: Odstotki uporabnikov vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega novega tobačnega ali nikotinskega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	30
Tabela 13: Odstotki uporabnikov vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka kadarkoli v življenju in odstotki uporabnikov (rednih) vsaj enega tobačnega ali nikotinskega izdelka med prebivalci Slovenije, starimi 15–74 let, glede na demografske neodvisne spremenljivke	31
Tabela 14: Namera za opustitev kajenje med prebivalci Slovenije, ki kadajo tobačne izdelke, starimi 15–74 let, glede na demografske spremenljivke	34

NIJZ Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

+ 386 1 2441 400

info@nijz.si

<http://www.nijz.si/>

